

RIGSREVISIONEN

København, den 16. november 2005

RN C607/05

Faktuelt notat til statsrevisorerne
om
visse forhold vedrørende Statsministeriets tidligere pressechef

1. På statsrevisorernes møde den 14. september 2005 oplyste jeg, at jeg ville undersøge sagen om Statsministeriets tidligere pressechefs anvendelse af taxaboner, mobiltelefoner, betalingskort etc. og afgive et notat til statsrevisorerne herom.
2. Pressechefen var ansat i ministeriet fra den 27. november 2001 til den 30. september 2005. Rigsrevisionens undersøgelse har omfattet afholdte udgifter vedrørende pressechefen i forbindelse med taxaboner, mobiltelefon, engangsvederlag, fastnettelefon, betalingskort, tjenesterejser og repræsentation samt pressechefens anvendelse af bærbar pc. Rigsrevisionen har også gennemgået ministeriets forretningsgange og interne kontroller på disse områder i samme periode.
3. Rigsrevisionens undersøgelse er baseret på oplysninger indhentet i Statsministeriet og Udenrigsministeriet, gennemgang af ministeriernes forretningsgange og interne kontroller samt stikprøvevis gennemgang af ministeriernes bilag vedrørende pressechefen.
4. Jeg har i bilag 1 redegjort nærmere for resultaterne af Rigsrevisionens undersøgelse.

5. Jeg kan konstatere, at Statsministeriets tidligere pressechef, der fratrådte sin stilling med udgangen af september 2005, på en række områder ikke har fulgt ministeriets procedurer og regelsæt samt statens regler. Alle mellemværender mellem pressechefen og ministeriet er dog afregnet, og ministeriets ledelse blev via ministeriets interne kontroller løbende opmærksom på de konstaterede forhold, undtagen forholdet vedrørende taxaboner.

Statsministeriet har tilkendegivet, at ministeriets ledelse ikke reagerede hurtigt og konsekvent nok på forholdene vedrørende fastnettelefon og betalingskort, som ledelsen blev gjort opmærksom på via ministeriets interne kontroller.

Ministeriet har oplyst, at ministeriets interne kontroller vedrørende taxaboner ikke blev fulgt, og at ministeriet har indført skærpede retningslinjer og interne kontroller på området.

Ministeriet har endvidere oplyst, at ministeriet kun i beskedent omfang har dokumenteret påtaler og indskærpelser over for pressechefen. Ministeriet har samtidig givet udtryk for, at ministeriet på et tidligere tidspunkt burde have orienteret Rigsrevisionen om de nævnte forhold.

Jeg er enig i ministeriets tilkendegivelser og oplysninger og betragter hermed sagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Redegørelse for Rigsrevisionens undersøgelse

1. Der er i det følgende foretaget en gennemgang af forskellige forhold vedrørende Statsministeriets tidligere pressechef. Gennemgangen vedrører taxaboner, mobiltelefon, engangsvederlag, fastnettelefon, betalingskort, bærbar pc, tjenesterejser og repræsentation.

Rigsrevisionen blev orienteret om forholdene vedrørende taxaboner, mobiltelefon, fastnettelefon og betalingskort i august/september 2005, og Rigsrevisionen bemærkede forholdene vedrørende bærbar pc og tjenesterejser i forbindelse med undersøgelsen af sagen.

Ministeriet havde kun i beskedent omfang dokumenteret påtaler og indskærpelser over for pressechefen.

Taxabonner

2. Primo august 2005 modtog Statsministeriet en anmodning om aktindsigt i pressechefens udgifter til repræsentation, taxa og mobiltelefon i perioden 2002-2004.

Ministeriet konstaterede ved fremskaffelsen af bilagene, at 32 ud af 87 taxabonner var underskrevet af en anden end pressechefen. Taxabonerne var endvidere i vid udstrækning mangelfuldt udfyldt, idet de manglede oplysning om turenes hovedpunkter og formål.

Chefen for ministeriets administrationsafdeling forelagde sagen for pressechefen, der oplyste, at taxabonerne var anvendt uden hans vidende. Efter anmodning fra ministeriet tilbagebetalte pressechefen det samlede beløb på i alt 5.100 kr. for de 32 taxaboner.

Ministeriet anmodede Københavns Politi om at undersøge sagen. Efter at have undersøgt sagen meddelte Københavns Politi ministeriet, at politiet havde besluttet at opgive påtale i sagen, da videre forfølgning ikke forventedes at føre til domfældelse.

3. Rigsrevisionen undersøgte ministeriets forretningsgange og interne kontroller vedrørende taxaboner og gennemgik de konkrete bilag.

Ministeriets daværende retningslinjer foreskrev, at taxaboner skulle udfyldes med oplysning om formål, rute og underskrift. Ministeriet erkendte, at den interne kontrol af, om taxabonerne var korrekt udfyldt og underskrevet, ikke var udført. Ministeriet har efterfølgende udarbejdet skærpede retningslinjer og interne kontroller på området.

4. I september 2005 rådede 27 medarbejdere i departementet over taxaboner. Endvidere rådede departementets betjentstue over taxaboner, der bliver udleveret efter konkret anmodning til enkeltstående ture.

Ministeriet gennemgik alle taxaregninger i 2005. Gennemgangen gav anledning til, at ministeriet bad flere medarbejdere om supplerende oplysninger. De supplerende oplysninger gav ikke anledning til bemærkninger.

Mobiltelefon

5. Pressechefen havde under sin ansættelse i ministeriet en mobiltelefon til rådighed til tjenestebrug.

6. Ministeriets forretningsgange og interne kontroller vedrørende mobiltelefoner er tilrettelagt, så en medarbejder i ministeriets it-sektion (den telefonansvarlige) sender en kopi af mobiltelefonregningen til den enkelte medarbejder. Medarbejderen godkender regningen over for den telefonansvarlige, som herefter godkender originalregningen over for ministeriets regnskabssektion. I den forbindelse foretages der en rimelighedskontrol. Hvis forbruget ikke umiddelbart synes rimeligt, kontakter den telefonansvarlige medarbejderen med henblik på en forklaring på det usædvanlige forbrug. Hvis forklaringen ikke vurderes tilfredsstillende, bliver regningen forelagt for chefen for administrationsafdelingen.

7. Medio 2002 konstaterede den telefonansvarlige ved gennemgangen af 3 regninger for pressechefens mobiltelefon, at pressechefens udgifter til udlandstelefoner over 3 måneder var steget markant fra 2.100 kr. til 16.900 kr. pr. måned. Regningerne blev forelagt for chefen for administrationsafdelingen, der drøftede forbruget med pressechefen. Chefen for administrationsafdelingen skrev herefter til pressechefen, at regningerne i forlængelse af tidligere drøftelser fortsat befandt sig på et exceptionelt højt niveau, og at det måtte være muligt at nedbringe udgiften.

Ministeriet konstaterede, at hovedparten af udgifterne til udlandstelefoner vedrørte opkald til Tjekkiet. Ifølge ministeriet var pressechefens forklaring på telefonregningerne, at han på grund af personlige forhold havde foretaget private telefonsamtaler til Tjekkiet.

8. Det blev ultimo oktober 2002 aftalt, at pressechefen skulle betale både konstaterede og fremtidige udgifter til private opkald til Tjekkiet. Ministeriet afleverede i 2002 og 2003 regninger for i alt 51.000 kr. til pressechefen. Pressechefen betalte først regningerne efter flere mundtlige og skriftlige rykkere. Medio juli 2003 blev det derfor aftalt, at udgifterne fremover skulle trækkes i pressechefens løn.

Gennemgangen viste, at alle mellemværender mellem pressechefen og ministeriet vedrørende mobiltelefonudgifter er udlignet.

9. I september 2005 havde 45 medarbejdere i departementet en tjenstemobiltelefon. Ministeriet gennemgik udgifterne til samtlige medarbejders mobiltelefoner i perioden 2002 - medio 2005. Den gennemsnitlige udgift til de øvrige medarbejders mobiltelefoner udgjorde 2.900 kr. om året pr. medarbejder.

Engangsvederlag

10. Pressechefen modtog for 2002 et engangsvederlag fra ministeriet som en del af ansættelsesforholdet (ny løn). I overvejelserne ved tildelingen af vederlaget indgik pressechefens ekstraordinære indsats i forbindelse med Danmarks EU-formandskab.

Pressechefens vederlag lå størrelsesmæssigt i den øverste mellemgruppe i forhold til ministeriets øvrige chefers vederlag for 2002. Pressechefen og den øvrige chefgruppe i ministeriet modtog vederlag af tilsvarende størrelse for 2003 og 2004.

Fastnettelefon

11. Pressechefen havde under sin ansættelse i ministeriet fri fastnettelefon på sin private adresse.

Departementets principper for fri fastnettelefon er, at ledelsesgruppen, kontorchefen for Ministersekretariatet, ministersekretæren og pressechefen får tilbudt fri fastnettelefon. I henhold til skattelovgivningen beskattes fri telefon som B-indkomst med en

værdi på 3.000 kr. årligt. Statsministeriet har i overensstemmelse med lovgivningen opgivet værdien af fri telefon som B-indkomst.

12. Ministeriets forretningsgange og interne kontroller vedrørende fri fastnettelefoner var tilrettelagt, så den telefonansvarlige i ministeriets it-sektion modtog og godkendte regningen over for regnskabssektionen. I den forbindelse blev der foretaget en rimelighedskontrol. Hvis forbruget ikke syntes rimeligt, blev sagen forelagt for chefen for administrationsafdelingen.

Ministeriet har efterfølgende ændret forretningsgangene og de interne kontroller vedrørende fastnettelefon til de samme som for mobiltelefonregninger, jf. pkt. 6, hvorefter også den enkelte medarbejder skal godkende regningerne.

13. Ved gennemgangen af regningerne for pressechefens fastnettelefon konstaterede ministeriet, at pressechefens udgifter til udlandsopkald gennem 3. og 4. kvartal 2002 steg markant fra 600 kr. til 7.500 kr. pr. kvartal, og at udgifterne i 2003 fortsat var høje, idet de udgjorde 7.900 kr. og 7.200 kr. for henholdsvis 1. og 3. kvartal samt 19.300 kr. og 20.400 kr. for henholdsvis 2. og 4. kvartal.

Med udgangspunkt i regningen for 4. kvartal 2003 blev regningerne drøftet mellem chefen for administrationsafdelingen og departementschefen. Ordningen om fri fastnettelefon udgjorde efter ministeriets opfattelse et element i ansættelsesvilkårene, som ministeriet ikke umiddelbart kunne ændre, og der var ikke knyttet et forbehold til ordningen med hensyn til et maksimumforbrug eller andre former for begrænsninger. Telefonforbruget blev derfor ikke på dette tidspunkt taget op over for pressechefen.

Ministeriet konstaterede i 2004, at de kvartalsvise udgifter til udlandsopkald gennem 2004 nu konsekvent lå på et højt niveau – mellem 23.800 kr. og 33.600 kr. Dette forbrug oversteg efter ministeriets opfattelse langt et rimeligt forbrug. Ved modtagelsen af regningen for 4. kvartal 2004 drøftede departementschefen forbruget med pressechefen, der ifølge ministeriet oplyste, at det høje forbrug skyldtes, at der uden hans vidende var foretaget opkald til Tjekkiet. Pressechefen tilkendegav, at han ikke længere ønskede at være omfattet af ordningen om fri telefon, som herefter ophørte fra januar 2005. Pressechefen tilbød ministeriet at tilbagebetale udlandsdelen af regningen for 4. kvartal 2004, hvilket ministeriet afslog ud fra den betragtning, at pres-

sechefen under ordningen med fri telefon havde kunnet telefonere ubegrænset, og ministeriet derfor ikke var berettiget til at kræve telefonudgiften tilbagebetalt.

14. Efter omtale af sagen i pressen medio september 2005 insisterede pressechefen på at tilbagebetale udgifterne for alle udlandsopkald i perioden september 2002 - januar 2005.

Statsministeriet forelagde sagen for Finansministeriet, der tilsluttede sig Statsministeriets vurdering, hvorefter Statsministeriet ikke i den konkrete sag var berettiget til at kræve, at pressechefen dækkede de pågældende udgifter. Under hensyn til sagens omstændigheder var det dog Finansministeriets opfattelse, at Statsministeriet ville kunne modtage et beløb, som pressechefen måtte ønske at indbetale til Statsministeriet til dækning af visse af de afholdte udgifter.

Statsministeriet meddelte pressechefen, at ministeriet ville modtage det beløb, som pressechefen ønskede at indbetale. Ministeriet opgjorde udgifterne til udlandsopkald fra pressechefens fastnettelefon fra 4. kvartal 2002 til januar 2005 til 203.076 kr. Pressechefen indbetalte herefter beløbet til Statsministeriet.

15. Foranlediget af denne sag og for at skabe klarhed om reglerne vedrørende telefoni arbejder Finansministeriet p.t. på nogle anbefalinger til ministerierne om retningslinjer vedrørende arbejdsgiverbetalt telefoni, herunder retningslinjer for almindelig brug af telefonen, betingelser for eventuel tilbagebetaling ved forbrug ud over det aftalte samt vilkår for, hvorledes ordningen kan bringes til ophør.

16. I september 2005 havde 5 medarbejdere i departementet fri fastnettelefon. Ministeriet gennemgik udgifterne til samtlige medarbejders fri fastnettelefoner i perioden 2002-2004. Udgifterne vedrørte såvel samtaleudgifter som abonnement og internetopkoblinger. Enkelte medarbejdere havde endvidere særlige sikkerhedsmæssige installationer.

De gennemsnitlige udgifter til de øvrige medarbejders fastnettelefoner udgjorde 12.100 kr. om året. Dette udgiftsniveau gav ikke ministeriet anledning til bemærkninger.

Betalingskort

17. Pressechefen havde under sin ansættelse i ministeriet 2 betalingskort til rådighed til betaling af tjenstlige udgifter.

På 7 forskellige rejser i perioden januar - november 2004 benyttede pressechefen i alt 26 gange betalingskortene til betaling af private udgifter for i alt 20.800 kr. Heraf vedrørte 15 betalinger på i alt 14.600 kr. den samme rejse.

18. I februar 2004, umiddelbart efter pressechefen vendte tilbage i ministeriet efter første rejse, gjorde chefen for administrationsafdelingen pressechefen opmærksom på, at han i strid med reglerne havde anvendt kortet til betaling af private udgifter.

Pressechefen forklarede, at han ikke havde fået sine personlige kreditkort med og derfor valgte at benytte ministeriets kort.

Chefen for administrationsafdelingen indskærpede, at ministeriets kort ikke kunne anvendes til køb, som var tjenesten uvedkommende.

19. Efter pressechefen anvendte betalingskortet til private formål på yderligere to rejser, påtalte departementschefen i maj 2004 brugen af betalingskortet og inddrog samtidig betalingskortet.

20. Ifølge ministeriet kontaktede pressechefen en gang i juni, to gange i oktober og en gang i november 2004 ministeriets regnskabssektion og oplyste, at det andet betalingskort var anvendt til private formål, og bad sektionen om at kontakte ham, når ministeriet modtog fakturaerne, så han kunne indbetale beløbene. Dette betalingskort var ikke tidligere blevet anvendt.

Fakturaerne blev løbende afleveret til pressechefen, og brugen af betalingskortet til private udgifter blev i den forbindelse påtalt.

21. Pressechefen afleverede i overensstemmelse med reglerne for særlige rådgivere i staten den 18. januar 2005 det andet betalingskort til departementschefen som følge af udskrivelsen af folketingsvalg.

Idet kortet gentagne gange havde været anvendt til private formål, besluttede departementschefen, at kortet ikke skulle genudleveres til pressechefen, da han genoptog arbejdet i ministeriet efter valget.

22. Alle mellemværender mellem pressechefen og ministeriet er afregnet.

23. I september 2005 havde departementet stillet et eller flere betalingskort til rådighed for 21 medarbejdere. Ministerchaufførerne rådede endvidere over en række benzinkort.

Ministeriet oplyste, at der ikke var konstateret misbrug af disse betalings- og benzinkort.

Bærbar pc

24. Pressechefen havde under sin ansættelse i ministeriet fået stillet en bærbar pc til rådighed. Pressechefen havde anerkendt at have læst og forstået retningslinjerne for anvendelse af it i ministeriet, hvoraf det bl.a. fremgik, at det var strengt forbudt at installere programmer, og at pc'en kun måtte anvendes af ministeriets medarbejdere.

25. Ministeriets it-sektion konstaterede på tre forskellige tidspunkter uregelmæssigheder på pressechefens bærbare pc. Der var i strid med ministeriets retningslinjer for anvendelse af it installeret programmer samt to yderligere brugere på pc'en, som ikke var kendt i ministeriet.

Ved en efterfølgende undersøgelse blev der imidlertid ikke identificeret alvorlige sikkerhedsmæssige hændelser, som havde medført kompromittering af ministeriets netværk eller systemer i form af, at uvedkommende via internettet havde fået adgang til ministeriets netværk og systemer med de adgange, som pressechefen havde.

Pressechefens pc blev af sikkerhedsmæssige årsager reinstalleret, og pressechefen fik herefter stillet en anden bærbar pc til rådighed.

26. Chefen for administrationsafdelingen indskærpede over for pressechefen, at der ikke måtte ske nogen form for downloading af materiale til den bærbare pc, som ikke var godkendt af it-sektionen, og at den ikke måtte stilles til disposition for andre end ministeriets medarbejdere.

Tjenesterejser

27. Statsministeriets forretningsgange vedrørende tjenesterejser er forskellige afhængigt af rejsetype. Statsministeriet administrerer selv indlandsrejser samt de udlandsrejser, hvor ministeren ikke deltager. For så vidt angår rejser i udlandet, hvor ministeren deltager, er det Udenrigsministeriet, der bestiller og afregner rejserne.

28. Rigsrevisionen har gennemgået pressechefens udgifter til rejser i hans ansættelsesperiode. Pressechefen foretog i perioden december 2001 - juni 2005 i alt 31 rejser med ministeren.

Statsministeriet forestod selv rejseadministrationen vedrørende en indlandsrejse med ministeren. Rigsrevisionens gennemgang af rejseafregningen gav ikke anledning til bemærkninger.

De øvrige 30 rejser blev bestilt og afregnet af Udenrigsministeriet. Udenrigsministeriet udbetalte indtil 1. april 2005 i overensstemmelse med ministeriets generelle forretningsgange rejseforskud til alle rejsedeltagere.

Rigsrevisionens gennemgang af de 30 rejser viste, at pressechefen i en række tilfælde først afleverede sin rejseafregning flere måneder efter rejsens afslutning, og i disse tilfælde ofte først efter Udenrigsministeriet havde rykket for afregningerne.

Efter modtagelsen af rejseafregningerne gennemgik Udenrigsministeriet afregningerne og udarbejdede en endelig afregning. Den endelige afregning af 10 af rejserne resulterede i, at pressechefen havde et tilgodehavende, der gennemsnitligt udgjorde 600 kr., mens 13 af rejserne resulterede i, at Udenrigsministeriet havde et tilgodehavende, der gennemsnitligt udgjorde 500 kr. De resterende 7 rejser gik lige op.

For hovedparten af rejserne betalte pressechefen først de skyldige beløb flere måneder efter betalingsfristens udløb og først efter mellem 2 og 5 rykkere fra Udenrigsministeriet.

Alle mellemværender mellem pressechefen og Udenrigsministeriet er afregnet.

Repræsentation

29. Rigsrevisionens gennemgang af bilagene vedrørende pressechefens repræsentation for perioden 2002-2004 viste, at udgifterne til repræsentation var holdt på et beskedent niveau.